

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА
ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Гайдай Г.Г.,
Стрельченко Н.М., кандидат економічних наук

Постановка проблеми. В сучасних умовах, коли відбувається глобалізація ринкового середовища та загострюється конкуренція, вплив конкурентоспроможності на інвестиційну привабливість підприємства слугує передумовою на момент прийняття рішення щодо вибору партнера для інвестицій та джерела походження коштів. Розглядаючи прояви конкурентоспроможності на різних ринках: товарів та послуг (маркетингова привабливість), послуг виробничого характеру (конкурентоспроможність толера та/ або толінгера, що відомо як конкурентоспроможність співпраці), інвестиційних ринках (інвестиційна привабливість) можемо відзначити, що найвищий рівень проблеми проявляється саме на інвестиційному ринку, оскільки приймається рішення щодо суттєвих витрат. Актуальність взаємозв'язку конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості розкривається через специфіку одержання ресурсів, зокрема інвестування у конкретний вид ресурсу, який забезпечує конкурентоспроможність підприємства на різних рівнях – від товару до глобального визнання у масовій культурі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемою інвестиційної привабливості займалися такі вчені-економісти як А.А.Пересада, Н.А. Хрущ, О.М.Ястремська, які переважно розкривали сутність інвестиційної привабливості, однак не досліджувати взаємозв'язок з конкурентоспроможністю. В сучасній економічній науці існує велика кількість підходів як до конкурентоспроможності, так і до інвестиційної привабливості, проте ще не досліджена належним чином їх взаємодія.

Мета і завдання статті. Метою статті є виявлення основних закономірностей між факторами, що формують конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість, зокрема приділити увагу спільним факторам з метою формування ефективних альтернатив за сучасних умов.

Основний матеріал. Головним економічним критерієм нововведень у підприємницькій діяльності стає не зниження витрат виробництва, надання послуг, а завоювання ринку (споживача). Нову техніку і технологію запроваджують для того, щоб скоротити час, потрібний для розробки нової продукції, поліпшити її якість, підвищити гнучкість виробничих процесів та пристосуватися до специфіки кожної з країн учасниць міжнародного партнерства у різних сферах і при цьому забезпечити інвестиційну привабливість – для вливання коштів і водночас конкурентоспроможність щодо збуту товарів, послуг, кваліфікації персоналу серед інших підприємств галузі.

Як наслідок, результати оцінювання на різних ринках узгодимо відповідно до осіб, зацікавлених у зростанні рівня конкурентоспроможності підприємства: власників підприємства, працівників підприємства, інвесторів, кредиторів, замовників, постачальників та інших контрагентів.

Рівень перспективної конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, які виступають індикаторами становища галузі, на світових ринках в значній мірі залежить від умінь менеджерів організації адекватно пристосовуватися до тиску специфічних обставин, які притаманні економіці України та світовій економіці в цілому, зокрема тих, що не повторюються та змінюються несподівано.

Поглиблені аналітичні оцінки низької продуктивності праці та якості праці свідчать про те, що головною перешкодою до зростання та розвитку організації у міжнародному конкурентному середовищі виступають недоліки управлінців, а не працівників – виконавців, як вважалося у більшості країн, включаючи Росію та США.[4;с.15].

Крім того, досить часто не надавалося значення оцінці конкурентоспроможності партнера – замовника, котрий використовує дешеву робочу силу, як свою особисту перевагу, так як у підприємств галузі відсутні належні методичні інструменти, [3, с.16] що в окремих випадках знижує рівень інвестиційної привабливості або призводить до бойкотування фінансовими організаціями на різних рівнях (місцевий, регіональний, міжнародний).

На рис. 1 наведені елементи, що формують їх інвестиційну привабливість. Слід відзначити, що значення окремих характеристик елементів, що підлягають розгляду, суттєво змінюються і є винятковими в залежності від досліджуваного об'єкту.

Рисунок 1. – Формування рівня інвестиційної привабливості підприємства на рівні регіону [5]

Вирішальними напрямками посилення конкурентоспроможності за сучасних умов стають швидкість набуття готовності товару чи послуги, якість продукції або послуг, економічність реакції на вимоги як національних споживачів так і закордонних, на основі всесвітнього розвитку безмежних інтелектуальних можливостей трудових ресурсів, що, в свою чергу, потребує радикальних змін якості управлінських процесів, філософії та постанов у менеджменті організації стосовно конкурентної розвідки на підприємстві[2, с.13], яка вже на етапі дослідження повинна бути зорієнтована на формування інвестиційної привабливості за рахунок позитивного іміджу підприємства, вчасного повернення кредиторської заборгованості тощо.

Наступним рівнем визначення інвестиційної привабливості, як прояву конкурентоспроможності на інвестиційних ринках, як вже зазначалося вище, є привабливість регіону та привабливість галузі.

Але серед основних узагальнюючих показників, що характеризують рівень розвиненості регіону необхідно відзначити розмір інвестицій у основний капітал та валову додану вартість, а рівень привабливості галузі характеризує в першу чергу обсяг інвестицій у неї, фінансові результати діяльності її підприємств та рентабельність промислової продукції, що проявляється на рівні галузі (див. рис. 2).

Формування та підвищення інвестиційної привабливості підприємства, що визначається на державному, регіональному і галузевому рівнях, на рівні конкретного підприємства можна представити наступним чином (рис. 3).

Склад фінансових показників у кожній групі коефіцієнтів, що використовуються під час аналізу підприємства, може незначним чином варіюватися в залежності від наявних даних. В той же час хотілося б звернути увагу і на те, що фінансові показники не є єдиними, що формують інвестиційну привабливість підприємства з середини.

Також важливим є стиль управління, особистість керівників (топ-менеджменту), що здійснюють управління підприємством і які мають дуже великий вплив на формування його привабливості. Особливістю цього фактору, як і попереднього, є важкість кількісного вимірювання його впливу на потенційну ефективність капіталовкладення на відміну від фінансових показників.

Рисунок 2.– Формування рівня інвестиційної привабливості підприємства на рівні галузі.

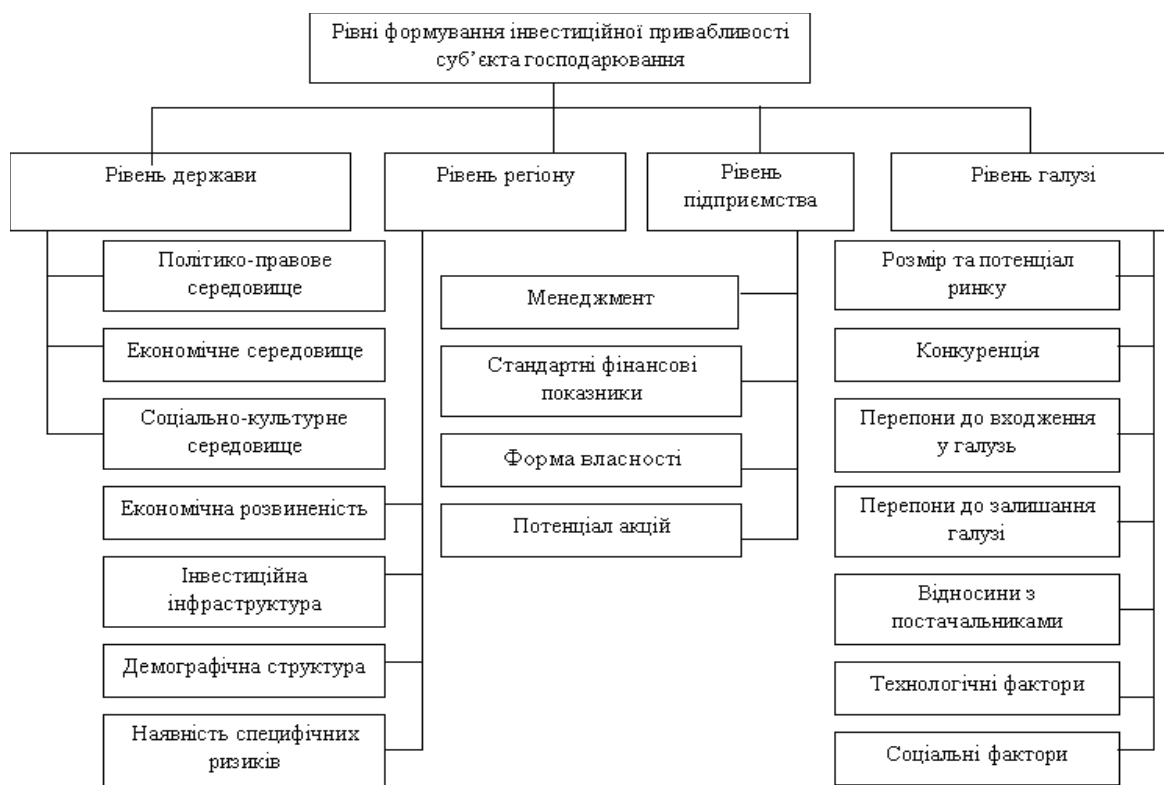

Рисунок 3. – Рівні формування інвестиційної привабливості підприємства

Висновки. Підсумовуючи усе наведене вище, необхідно відмітити, що проблема підвищення інвестиційної привабливості підприємств, і відповідно конкурентоспроможності, може бути вирішена

лише після визначення та оцінювання усіх факторів, що впливають на її рівень як ззовні, тобто з боку держави, регіону та галузі, так і зсередини, з боку самого підприємства.

Тільки поєднання зусиль держави і окремих підприємств на різних щаблях формування інвестиційної привабливості дозволить українській економіці перебороти низку наявних проблем та здійснити залучення необхідного обсягу коштів для ефективного проведення реформ та прибуткової діяльності суб'єктів господарювання. Активізація інвестиційних процесів в Україні можлива за умов розробки відповідних механізмів управління інвестиційною привабливістю суб'єктів господарювання, що потребує на подальші дослідження.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Гриньов А.В., Шершенюк О.М., Овчаренко С.В. Міжнародна інноваційно-інвестиційна діяльність України. Вектор розвитку: [монографія] / А.В.Гриньов – Харківський національний автомобільно-дорожній ун-т. – Х. : ХНАДУ, 2008. – 208с.
2. Дацій Н. В., Корецька С. О. Соціальні засади інвестування національної економіки: монографія /Н.В.Дацій – НАН України; Рада по вивченню продуктивних сил України. – Донецьк : Юго-Восток, Лтд, 2007. – 328с.
3. Осецький В. Л. Інвестиції та інновації: проблеми теорії і практики / В.Л.Осецький – К.: ІАЕ УААН, 2003. – 413с.
4. Пересада А.А., Коваленко Ю.М. Фінансові інвестиції /А.А Пересада – Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. – К.: Научные труды ДонНТУ. Серия: экономическая. Выпуск 36-1 <http://www.donntu.edu.ua> / «Библиотека»/ «Информационные ресурсы» <http://www.instud.org> КНЕУ, 2006. – 728с.
5. Хобта В.М., Мешков А.В., Формування та підвищення інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання. – Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Npdntu_ekon/2009_36_1/118.pdf
6. Хрущ Н. А. Інвестиційна діяльність: сучасні стратегії та технології /Н.А. Хрущ – Хмельницький: ХНУ, 2004. – 310с.
7. Ястремська О. М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади / О.М.Ястремська – Харківський держ. економічний ун-т. – 2.вид. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2004. – 488с.

РЕФЕРАТ

Гайдай Г.Г., Стрельченко Н.М. Інвестиційна привабливість підприємства як фактор забезпечення конкурентоспроможності./Ганна Григорівна Гайдай, Наталія Миколаївна Стрельченко// Вісник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вип. 26.

У статті здійснено порівняння конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості, здійснено конвергенцію факторів, які впливають як на рівень конкурентоспроможності, так і на рівень інвестиційної привабливості та запропоновано розглядати їх як наближені економічні категорії на ринках інвестиційних ресурсів.

Об'єкт дослідження – процес набуття інвестиційної привабливості підприємства порівняно з іншими.

Методи дослідження – аналізу, синтезу, прояву системності економічних явищ.

Інвестиційна привабливість та конкурентоспроможність підприємства між собою можуть доповнювати одна одну, проте на початкових етапах можуть суперечити одна одній та перешкоджати підвищенню рівня. Водночас не можливо ототожнювати ці два поняття навіть для ринку інвестицій, оскільки конкурентоспроможність орієнтована на виокремлення серед аналогів та прояву лідерства в галузі, а інвестиційна привабливість призначена для одержання коштів, в окремих випадках (інноваційна діяльність, діяльність «бізнес-ангелів», венчурна діяльність), навіть поза конкурсом.

Результати статті мають практичну цінність, оскільки можуть бути використані для набуття конкурентних переваг на інвестиційно-фінансових ринках та наукову значущість, яка полягає в прояві взаємовпливу конкурентоспроможності на інвестиційну привабливість підприємства.

Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження – пошук комбінації факторів інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності орієнтовно на гармонійну взаємодію та посилення вхідного грошового потоку на підприємство.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЇ, КОНКУРЕНЦІЯ, КОНВЕРГЕНЦІЯ ФАКТОРІВ.

ABSTRACT

GAIDAI G.G., Strelchenko N.M. Investment attractiveness of enterprises as a factor of competitiveness / Ganna Grigorievna Gaidai, Natalia Mikolaevna Strelchenko // Visnyk NTU. – K: NTU – 2012. – Vol. 26.

In the article is researched comparison of the competitiveness and investment attractiveness, as well as a convergence of factors that affect both on the competitiveness and on the level of investment attractiveness, and asked to be considered as approximate economic categories in markets investment resources.

The object of the research – is the process of acquiring the investment attractiveness of enterprises compared to other.

Research methods – is analysis, synthesis, expression of systematic economic phenomena.

Investment attractiveness and competitiveness of a company can complement one another, but in the early stages may conflict with one another and prevent increased levels. At the same time they cannot separate these two concepts even to investment market because competitiveness is focused on the separation of analogs and demonstration of leadership in the industry, and investment attractiveness is designed for receiving funds, in some cases (innovation, "business angels" and venture activity), even out of competition.

The articles have practical value as can be used to acquire competitive advantages in investment and financial markets, as well as scientific importance, which is the manifestation of the mutual influences on investment attractiveness of enterprises' competitiveness.

Forecasted assumptions concerning development of subject of inquiry – is search for combinations of factors of investment attractiveness and competitiveness aimed at interacting and reinforcing the harmonic of the input of the money flow to an enterprise.

KEYWORDS: INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF ENTERPRISES, COMPETITIVENESS, INVESTMENT, COMPETITION, CONVERGENCE FACTORS.

РЕФЕРАТ

Гайдай А.Г., Стрельченко Н.Н. Инвестиционная привлекательность предприятия как фактор обеспечения конкурентоспособности / Анна Григорьевна Гайдай, Наталья Николаевна Стрельченко // Вестник НТУ. – К. НТУ. – 2012 Вып. 26.

В статье проведено сравнение конкурентоспособности и инвестиционной привлекательности, проведено конвергенцию факторов, которые влияют как на уровень конкурентоспособности, так и на уровень инвестиционной привлекательности, и предложено рассматривать их как приближенные экономические категории на рынках инвестиционных ресурсов.

Объект исследования – процесс приобретения инвестиционной привлекательности предприятия по сравнению с другими.

Методы исследования – анализ, синтез, проявление системности экономических явлений.

Инвестиционная привлекательность и конкурентоспособность предприятия между собой могут дополнять одна другую, но на ранних этапах могут противоречить одна другой и препятствовать повышению уровня. В то же время невозможно разделять эти два понятия даже для рынка инвестиций, так как конкурентоспособность ориентирована на обособление среди аналогов и проявление лидерства в отрасли, а инвестиционная привлекательность предназначена для получения средств, в отдельных случаях (инновационная деятельность, деятельность «бизнес-ангелов», венчурная деятельность), даже вне конкурса.

Результаты статьи имеют практическую ценность, так как могут быть использованы для приобретения конкурентных преимуществ на инвестиционно-финансовых рынках, а также научную значимость, которая заключается в проявлении взаимовлияния конкурентоспособности на инвестиционную привлекательность предприятия.

Прогнозируемые предположения относительно развития объекта исследования – поиск комбинаций факторов инвестиционной привлекательности и конкурентоспособности, который направлен на гармоническое взаимодействие и усиление входного денежного потока на предприятие.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ, КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ, ИНВЕСТИЦИИ, КОНКУРЕНЦИЯ, КОНВЕРГЕНЦИЯ ФАКТОРОВ.